

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande		Gäller fr.o.m 2020-04-01
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 1 (10)
Datum, namnteckning	Datum, namnteckning	Datum, namnteckning	

1 Innehåll

2. Bakgrund	3
3. Syfte	3
4. Gällande föreskrifter	3
5. Definitioner	3
6. Omfattning	3
7. Leverantör	3
8. Ansvarsfördelningen gällande läkemedelshanteringen	4
8.1 Kommun:	4
Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska (MAS)	4
8.2 Region Skåne:	4
Läkemedelsrådet	4
Region Skånes sjukhusapoteksfunktion	4
9. Användning av läkemedel från Kommunalt basläkemedelsförråd (KBF)	5
9.1 Uttag ur förråd	5
9.1.1 Akuta antibiotikakurer	5
9.1.2 Palliativ vård	6
9.1.3 Akuta nyinsättningar och dosökningar av stående ordinationer	6
10. Inrättande av nytt KBF	6
10.1 Kommunal verksamhet	6
10.2 Privat vårdgivare	7
10.3 Behörighet till beställningssystemet CARE	7
10.4 Ändring av uppgifter	7
10.4.1 Fler behörigheter för beställning i CARE	7
10.4.2 Avveckling av KLF	7
10.5 Beställning av läkemedel	8
10.5.1 Allmänt	8
10.5.2 Beställningsbart sortiment	8
10.5.3 Felbeställning	8

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande		Gäller fr.o.m 2020-04-01
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 2 (10)

10.5.4	Dokumentation	9
10.5.5	Beställningstyper	9
10.5.6	Kostnads- och miljöeffektivisering	9
10.5.7	Indragningar	9
10.6	Leverans	9
10.6.1	Packning	9
10.6.2	Utleverans	9
10.6.3	Mottagning av leverans	10
10.6.4	Retur av emballage	10
10.6.5	Reklamation	10
10.6.6	Kassation av läkemedel	10
11.	Referensdokument	10
12.	Bilagor	10
13.	Historik	10

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande		Gäller fr.o.m 2020-04-01
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 3 (10)

2 Bakgrund

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) får ett landsting efter framställan av en kommun inom landstinget, erbjuda läkemedel ur läkemedelsförråd till den som

1. bor i en sådan särskild boendeform som avses i 5 kap. 5 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453), eller
2. får hemsjukvård genom kommunens försorg. Landstinget svarar för kostnaderna för läkemedel som rekvireras till läkemedelsförråden.

3 Syfte

Att beskriva upprättandet, hanteringen, ansvarsfördelningen rörande kommunala basläkemedelsförråd samt hur och när läkemedel från dessa förråd skall nyttjas.

4 Gällande föreskrifter

Region Skåne förutsätter att hanteringen av läkemedlen i de kommunala förråden sker enligt gällande föreskrifter (HSL-FS 2017:37). Kvalitetsuppföljning genom egenkontroll sker via enheten för Region Skånes sjukhusapoteksfunktion.

5 Definitioner

KBF: Kommunalt basläkemedelsförråd

MAS: Medicinskt ansvarig sjuksköterska

6 Omfattning

Beskriver upprättandet, hanteringen och ansvarsfördelningen rörande KBF.

7 Leverantör

Region Skånes avtalade leverantör av läkemedel är ApoEx AB, nedan kallad ApoEx.

Kundtjänst

Telefon: 010-10 10 222

E-post: support@apoex.se

Öppettider: Mån-fre 08.00-16.00

Postadress

Box 6079, 201 32 Stockholm

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande		Gäller fr.o.m 2020-04-01
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 4 (10)

8 Ansvarsfördelning gällande läkemedelshanteringen

8.1 Kommun:

Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska (MAS) har övergripande kvalitetsansvar för läkemedelshanteringen i enlighet med HSLF-FS 2017:37 1 kap 4§. MAS utser en eller flera sjuksköterskor som ansvarar för beställning och förvaring av läkemedel i respektive läkemedelsförråd.

MAS ansvarar för att:

- upprätta lokala rutiner för hanteringen och användningen av läkemedel från KBF
- beställning, förvaring, användning och dokumentation av läkemedlen samt skötsel av förrådet sker enligt gällande föreskrifter och riktlinjer/lokala instruktioner inom kommunen
- kommunens sjuksköterskor och distriktssköterskor är förtrodda med föreskrifter och riktlinjer som reglerar hanteringen och användningen av läkemedel från KBF
- läkemedelsansvariga sjuksköterskor får introduktion till beställningssystemet och att behörigheter anmäls/avanmäls på där till avsedd blankett
- information om KBF inklusive riktlinjer för beställning och användning sprids till berörda på respektive enhet
- rapportera förändringar, t.ex. flytt av förråd eller stängning av förråd
- rapportera eventuella avvikelser kring beställningar och leveranser samt eventuella läkemedelsstöder till Region Skånes regionala sjukhusapoteksfunktion

8.2 Region Skåne:

Läkemedelsrådet ansvarar för att:

- utarbeta sortimentet för KBF samt revidera sortimentet varje år
- anpassa sortimentet till upphandlade läkemedel och Skånelistan
- utarbeta generella direktiv om läkemedelsbehandling för vuxna i hemsjukvården i Region Skåne och revidera dessa årligen
- sprida information om förändringar i KBF-listan och generella direktiv om läkemedelsbehandling för vuxna i hemsjukvården i Region Skåne

Region Skånes regionala sjukhusapoteksfunktion ansvarar för att:

- riktlinjer för beställning tas fram och revideras årligen
- förbrukningen följs upp årligen
- hålla MAS i kommunerna uppdaterade om förändringar i sortiment och beställningsrutiner
- vara Region Skånes kontaktperson gällande frågor kring KBF
- den fasta sortimentslistan i det elektroniska beställningssystemet hålls aktuell i samarbete med aktuell läkemedelsleverantör
- kommunens sjuksköterskor/distriktssköterskor informeras om beställnings- och leveransrutiner
- expeditionen utförs enligt avtal med Region Skåne
- leveranser sker enligt gällande avtal
- hantera och följa upp inrapporterade avvikelser
- skicka ut egenkontrollsmaterial till MAS vartannat år, sammanställa svaren och ge förslag på förbättringsåtgärder

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande		Gäller fr.o.m 2020-04-01
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 5 (10)

9 Användning av läkemedel från KBF

Läkemedelshanteringen på kommunala särskilda boenden och korttidsboenden är att betrakta som öppenvård, vilket innebär att läkemedel till den enskilde patienten ska förskrivas på recept och hämtas ut från apotek eller tillhandahållas via dosdispensering. Innehållet i de kommunala basläkemedelsförråden är harmoniserat över hela Skåne enligt en sortimentslista fastställd av Läkemedelsrådet i Region Skåne och revideras årligen.

Läkemedlen i KBF ska användas när akut behov uppstår antingen genom individuella ordinationer eller genom ordinationer enligt Region Skånes generella direktiv om läkemedelsbehandling till inskrivna patienter med stadigvarande eller tillfälliga insatser från hemsjukvården oberoende av boendeform och oavsett om de får sina läkemedel expedierade via recept eller dosexpedition. Läkemedel från KBF får användas fram till dess att patienten får läkemedlet med ordinarie leverans från dosleverantören, eller kan hämtas ut på apotek. Receptförskrivning till dospatienter ska ske i Pascal.

Syftet med läkemedel från KBF är:

- Att ha en buffertfunktion för akuta dosändringar och nyinsättningar av läkemedel som efter läkarordination kan åtgärdas av sjuksköterska/distriktssköterska utan att patienten/närstående behöver uppsöka sjukvård och/eller apotek.
- Att undvika akuta dispenserings av dosexpedierade läkemedel.
- Att läkemedel finns tillgängliga så att patientens tillstånd snabbt kan förbättras vid akuta tillstånd och om möjligt undvika akutinläggningar.
- Att läkemedel för palliativ vård alltid finns tillgängligt för patienten i samband med palliativ vård inom primärvården.
- Att sjuksköterska/distriktssköterska har tillgång till de läkemedel som är ordinerade enligt generella direktiv om läkemedelsbehandling för vuxna i hemsjukvården i Region Skåne:

9.1 Uttag ur förråd

Uttag och administrering av läkemedel dokumenteras i enlighet med gällande föreskrifter och riktlinjer. Förbrukningsjournal ska föras för all hantering av narkotika. För dospatienter med hemsjukvård ska akuta behov om möjligt lösas via uthämtning från kommunalt läkemedelsförråd fram tills dess att ordinarie dospåsar kan levereras. Se Dosriktlinjer för Region Skåne.

9.1.1 Akuta antibiotikakurer

Vid akuta infektioner, då läkare bedömt att behandling måste påbörjas samma dygn, lämnas antibiotika ut i hel kur från förrådet. Registrering av ordinationen sker i Pascal och LF ("läkemedelsförråd") skrivs in i kommentarsfältet till apoteket för att läkemedlet inte ska expedieras.

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande		Gäller fr.o.m 2020-04-01
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 6 (10)

9.1.2 Palliativ vård

Injektionsläkemedel för palliativ vård ska ges till patienten ur kommunens basläkemedelsförråd för hela behandlingsperioden. Dessa läkemedel ingår inte i läkemedelsförmånen och patienten ska inte behöva betala för dessa. Registrering av ordinationen sker i Pascal och LF ("läkemedelsförråd") skrivs in i kommentarsfältet till apoteket för att läkemedlet inte ska expedieras.

9.1.3 Akuta nyinsättningar och dosökningar av stående ordinationer

När ordinerat preparat finns i KBF-sortimentet:

Ordinationen ska registreras i Pascal för att komma med på nästa ordinarie leverans av dosförpackade läkemedel (ej akutmarkering på dosreceptet). Dosdispenserade läkemedel produceras normalt i dosrullar med dospåsar för två veckors förbrukning.

Sjuksköterska hämtar och iordningsställer ordinerat läkemedel från förrådet fram till nästa ordinarie leverans av dosförpackade läkemedel eller till dess att läkemedel kan erhållas från apotek.

Observera att läkemedel som ordinerats via e-recept kategoriseras per automatik som helförpackning på Förteckning recept (tidigare dosreceptet). Läkemedel i helförpackningar skickas ej till patienten per automatik, utan måste hämtas ut på lokalt apotek alternativt beställas från dosapoteket av patienten/ kontaktpersonen.

Generella ordinationer:

Läkemedel från förrådet får ges enligt generella direktiv om läkemedelsbehandling för vuxna i hemsjukvården i Region Skåne: <https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/lakemedel/lakemedelsforrad/>
 Bedömning och åtgärd dokumenteras i kommunens patientjournal.

10 Inrättande av nytt KBF

Aktuella rutiner, sortimentslistor och blankett för ApoEx beställningssystem Care finns på <https://vardgivare.skane.se/vardriktlinjer/lakemedel/lakemedelsforrad/>

10.1 Kommunal verksamhet

Önskemål om nya förråd ska bedömas av kommunens MAS. Följande dokumentation skickas till lakemedelsradet@skane.se

- Ifylld blankett, se bilaga "BL40 Inrättande av kommunalt basläkemedelsförråd".

När Region Skåne mottagit dokumentationen gällande ansökan om nytt KBF, ges startbesked till ansvarig för ansökan via e-post.

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande	Gäller fr.o.m 2020-04-01	
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 7 (10)

10.2 Privat vårdgivare

Privata vårdgivares lokala MAS bedömer behovet av att ha tillgång till KBF-sortimentet.

Följande dokumentation skickas till lakemedelsradet@skane.se

- Ifylld blankett, se bilaga "BL40 Inrättande av kommunalt basläkemedelsförråd".
- Kopia på ramavtal med Kommunförbundet Skåne.

När Region Skåne mottagit dokumentationen gällande ansökan om nytt KBF, ges startbesked till ansvarig för ansökan via e-post.

10.3 Behörighet till beställningssystemet CARE

Följande dokumentation ska skickas till support@apoex.se:

- Kopia på e-posten med startbesked från Region Skåne.
- Ifylld avropsblankett för beställningssystemet CARE, se länk nedan. Se under "Praktisk hantering"- För Externa vårdgivare (privata och kommunala basförråd)
<https://vardgivare.skane.se/patientadministration/bestall-produkter-och-tjanster/bestall-lakemedel/>
- Observera att avtalsinformation Region Skåne eller fakturaadress inte behöver fyllas i.

När kundprofilen är upprättad i beställningssystemet CARE, lämnar ApoEx besked om aktuellt kundnummer och inloggningsuppgifter till läkemedelsbeställaren samt meddelar ansvarig för externa vårdgivare, Område Läkemedel, Region Skåne att beställaren är upplagd i CARE och vilket kundnummer som gäller.

10.4 Ändring av uppgifter

Vid förändring av uppgifter så som namn eller leveransadress för förrådet eller nya läkemedelsbeställare, ska detta anmälas via medicinskt ansvarig sjuksköterska på ApoEx avropsblankett, se 10.3.

10.4.1 Fler behörigheter för beställning i CARE

När den nya behörigheten är upplagd i CARE kommer detta att meddelas via e-post av ApoEx till ansökande medicinskt ansvarig sjuksköterska samt till den nya beställaren. Alla behöriga beställare får ett lösenord till beställningssystemet.

Om aktuell behörighet ska upphöra, ska detta meddelas till ApoEx via e-post till partsinfo@apoex.se

10.4.2 Avveckling av KBF

Upphör ett KBF skickas ifylld blankett, se bilaga "BL41 Avveckling av kommunalt basläkemedelsförråd", till partsinfo@apoex.se samt till lakemedelsradet@skane.se

Checklista för avveckling av kommunalt basläkemedelsförråd skall följas, se bilaga "BL42 Checklista vid avveckling av kommunalt basläkemedelsförråd".

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande		Gäller fr.o.m 2020-04-01
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 8 (10)

10.5 Beställning av läkemedel

10.5.1 Allmänt

Alla läkemedel till KBF ska beställas elektroniskt via ApoEx beställningssystem CARE.

<https://care.apoex.se/care/session/login>

För frågor gällande CARE, beställningar, restsituationer och leveranser ska beställande enhet i första hand vända sig till ApoEx kundtjänst: Telefon: 010-10 10 222 E-post: support@apoex.se

10.5.2 Beställningsbart sortiment

För att nå det beställningsbara sortimentet i CARE, gå till "Favoriter och listor" och välj "HAK-KBF". ApoEx byter till likvärdig vara enligt regeln om generiskt utbyte och kunden meddelas detta på följesedeln vid leverans.

Restnoterade varor

Om CARE aviserar att vald vara är restnoterad, fortsätt ändå och välj "Behåll vara" och beställ. ApoEx byter då till ersättningsvara. Detta kan innebära generisk ersättningsprodukt eller annan förpackningsstorlek.

Vid restnoteringar utan tillgänglig ersättningsprodukt, levereras resterande mängd läkemedel när varan finns tillgänglig. ApoEx lämnar den information som finns tillgänglig gällande förväntat leveransdatum på följesedeln för den övriga leveransen. Om restnoterat läkemedel är det enda som har beställts, meddelas detta i telefonsamtal från ApoEx kundtjänst.

Om en restsituation av en vara i KBF-sortimentet väntas bli långvarig, kontaktar ApoEx kundtjänst Region Skåne och Sortimentsstyrningsgruppen inom Område Läkemedel som tar beslut om eventuell ersättningsprodukt. Vid eventuellt behov av licensprepatat som ersättningsprodukt, skriver Läkemedelsrådets ordförande licensmotiveringen som sedan kan användas av ApoEx för expedition till kommunernas samtliga KBF.

Om beställande enhet inte längre önskar att få en restleverans, måste beställande enhet kontakta ApoEx kundtjänst.

10.5.3 Felbeställning

För att annullera en skickad beställning innan leverans måste beställande enhet kontakta ApoEx kundtjänst, som kommer att bedöma om ordern kan stoppas.

Om felbeställning (fel vara/ fel antal) upptäcks vid leverans kan beställande enhet ta kontakt med ApoEx. Varor kan i vissa fall returneras men sker restriktivt efter bedömning av ApoEx.

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande		Gäller fr.o.m 2020-04-01
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 9 (10)

10.5.4 Dokumentation

Läkemedelsordination, uttag enligt generella direktiv och uttag ur läkemedelsförråd dokumenteras i enlighet med gällande föreskrifter och lokala instruktioner från MAS. Vid ordination av utbytbar läkemedel dokumenteras det läkemedel som ges till patienten.

10.5.5 Beställningstyper

Normalorder

Leveranstyp "Normalorder" ska användas. Kontrollera detta innan beställningen slutförs. En order som läggs innan kl. 12.00 blir då levererad nästkommande vardag.

Akutorder

Akutorder är enkom till för särskilt akuta situationer och bör endast användas i sällsynta undantagsfall. En sådan akutorder ska alltid bekräftas muntligen genom att beställande enhet ringer till ApoEx kundtjänst och gör en överenskommelse om hur leverans ska ske.

10.5.6 Kostnads- och miljöeffektivisering

Region Skåne betalar för och äger de läkemedel som beställs till de kommunala basläkemedelsförråden. Då varje beställningsrad genererar en orderradskostnad och varje beställning ger en leveranskostnad, uppmanar Region Skåne alla kommunala läkemedelsbeställare att i största möjligaste mån sträva efter ett miljövänligt och resurseffektivt beställningsmönster genom att undvika frekventa beställningar av enstaka förpackningar och istället samla ihop beställningar till färre beställningstillfällen så att onödiga transporter undviks.

10.5.7 Indragningar

Indragning enligt högsta allvarlighetsgrad I (livshotande eller ge allvarlig skada) meddelas via telefon av ApoEx till MAS och läkemedelsbeställare. Övriga indragningar meddelas av ApoEx via e-post till MAS och läkemedelsbeställare.

10.6 Leverans

10.6.1 Packning

ApoEx packar varorna i låda som märks med beställande enhets namn och leveransadress. Varje enskild beställning packas i separat låda. Rester kan packas separat. Varje enskild låda innehåller följesedel som motsvarar lådans innehåll. Innehåller lådan kylvaror så är den märkt "Kylvara".

10.6.2 Utleverans

ApoEx transport levererar ut till beställande enhets leveransadress.

Region Skånes sjukhusapoteksfunktion Område Läkemedel Avdelningen för Hälso- och sjukvårdsstyrning Koncernkontoret			
Dokumentnamn Riktlinjer för kommunala basläkemedelsförråd	Dokumenttyp Styrande	Gäller fr.o.m 2020-04-01	
	Dokumentnummer LF401	Utgåva 01	
Utfärdat av/ Reviderad av Frida Furumalm/Lisbet Norlander	Godkänd av Frida Furumalm	Fastställd av Maria Landgren	Sida 10 (10)

10.6.3 Mottagning av leverans

Leveransen kontrolleras av sjuksköterska mot följesedel och originalbeställning. Den som packar upp ska ange på följesedeln att den är kontrollerad mot leveransen. Kontrollen bekräftas med datum och signum och sparas enligt kommunens rutin. Mottagna varor ska packas upp i basförrådet så snart som möjligt efter leverans. Detta är särskilt viktigt om leveransen innehåller kylvaror. Vid felleverans (varorna stämmer inte mot följesedel), kontakta ApoEx kundtjänst direkt.

10.6.4 Retur av emballage

Lådorna som läkemedlen levereras i tas tillbaka av ApoEx transportör vid nästkommande leverans.

10.6.5 Reklamation

Om det är något synligt fel på levererad vara, görs en reklamation till ApoEx. Kontakta ApoEx kundtjänst.

10.6.6 Kassation av läkemedel

Hanteras enligt kommunens rutin för kassation av läkemedel.

11 Referensdokument

Bilagor

BL40 Inrättande av kommunalt basläkemedelsförråd

BL41 Avveckling av kommunalt basläkemedelsförråd

BL42 Checklista vid avveckling av kommunalt basläkemedelsförråd

Leverantören ApoEx "Blankett för avropsavtal inom Region Skåne"

12 Historik

Dokument id	Ersätter dokument id	Ändringar/Revisionsorsak
LF401-01	181204 ver.1	Överflyttad till ny rutinmall samt små redaktionella ändringar.